

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОСВІТНЬО-РЕСУРСНИЙ ЦЕНТР РДГУ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ**

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

**МАТЕРІАЛИ
ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ Е-КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**«ОСВІТА І ВИХОВАННЯ
В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ:
ДОСЯГНЕННЯ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

23 – 24 ЖОВТНЯ 2024 РОКУ

РІВНЕ

УДК 373.3.091.12

П 84

Рекомендовано до друку
вченою радою Інституту проблем виховання НАПН України
(протокол № 13 від 31 жовтня 2024 р.),
вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 11 від 31 жовтня 2024 р.),

Рецензенти:

Ольга РЕЙПОЛЬСЬКА, доктор педагогічних наук, професор, завідувач лабораторії дошкільної освіти і виховання (Центр раннього розвитку дитини та дошкільної освіти) Інституту проблем виховання НАПН України.

Ольга БЕЗКОРОВАЙНА, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української та зарубіжної літератури Рівненського державного гуманітарного університету.

Професійний розвиток педагога: збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної е-конференції з міжнародною участю «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві: досягнення, виклики та перспективи», м. Рівне, 23-24 жовтня 2024 р. Рівне: Рівненський державний гуманітарний університет, 2024. 160 с.

У збірнику представлено наукові матеріали, що включені до програми III Всеукраїнської науково-практичної е-конференції «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві: досягнення, виклики та перспективи».

У виданні висвітлюються актуальні проблеми розвитку освіти України, формування національної солідарності в учнівській та студентській молоді, організації інклюзивного навчання в закладах освіти, підготовки майбутніх учителів початкових класів до роботи в Новій українській школі та педагогів в умовах інформаційних впливів і воєнного стану.

Збірник рекомендований для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти і всіх тих, хто цікавиться питаннями історії та сьогодення системи освіти.

Відповідальність за автентичність цитат, правильність фактів і посилань, достовірність матеріалів та грамотність несуть автори публікацій.

Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.

© Кафедра педагогіки початкової,
інклюзивної та вищої освіти
Рівненського державного гуманітарного
університету, 2024.

Укладання.

© Автори статей, 2024

ПЕДАГОГІЧНІ ЗАХОДИ ПРОФІЛАКТИКИ ІНФОРМАЦІЙНОГО НАСИЛЬСТВА В УМОВАХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Акімов Вадим,

здобувач ступеня доктора філософії PhD,

науковий керівник: д. пед. н., проф. Сойчук Р.Л.,

Рівненський державний гуманітарний університет, м. Рівне

Інформаційний етап розвитку сучасного суспільства зумовлює трансформацію взаємодії людей й водночас породжує нові небезпеки інформаційно-цифрового характеру. Інформаційне насильство (ІН) – це цілеспрямований вплив на свідомість людини (групи осіб) поза її волею, який здійснюється за допомогою інформаційних засобів, інформаційних технологій та психологічних прийомів в результаті якого порушується інформаційна свобода об'єкта впливу та який здатний заподіяти шкоду життю та здоров'ю людини (групі осіб) на яку впливають [3].

Тенденції, що зумовлюють інформатизацію освітнього середовища закладів вищої освіти та необхідність збільшення частки дистанційного навчання, детермінують збільшення проявів ІН. Варто зауважити, що в умовах систематичного інформаційного тиску у здобувачів освіти можуть розвиватися психоемоційні порушення, такі як тривожність, депресія, зниження самооцінки, що своєю чергою негативно впливає на їхню навчальну мотивацію та соціальну активність.

За такої ситуації виникає необхідність педагогічного втручання, задля профілактики негативного впливу ІН. Ефективне втручання передбачає застосування методів індивідуальної та групової підтримки здобувачів освіти, адаптації освітніх програм до потреб різних категорій здобувачів, а також розвитку інклюзивного освітнього середовища.

На думку О. Біди Г. Дутки Г., А. Чичук, Т. Кучая та І. Подоляна необхідно інтегрувати елементи профілактики ІН в освітні програми для майбутніх педагогів. За словами дослідників основний акцент необхідно

зосереджувати на розвитку медіаграмотності як одного з основних інструментів профілактики ІН [1]. Водночас Р. Петришин та Х. Павлице зауважують, що для профілактики ІН доцільно проводити інформаційну роботу, яка забезпечить поширення вірогідної та повної інформації [2, с. 67].

Вважаємо, що педагогічні заходи профілактики ІН в умовах ЗВО мають ґрунтуватися на інтеграції наступних підходів:

- *інтеграція аспектів медіаграмотності* для забезпечення формування навичок аналізувати інформаційні ресурси за критеріями надійності, актуальності та точності даних;
- *використання достовірних інформаційних джерел*, таких як статті з рецензованих журналів, наукові праці, книги та ресурси авторитетних баз даних (наприклад, Google Scholar, Scopus, Web of Science);
- *систематичні лекції та семінари* тематичного характеру з питань достовірності інформації, маніпуляцій в медіа та протидії дезінформації;
- *залучення експертів* у сфері інформаційної безпеки, журналістики або правознавства чи представників силових органів;
- *інтерактивні методи навчання*, що сприятимуть до більшого залучення здобувачів освіти до проблем ІН, через такі методи як-от: дебати, групові дискусії, симуляції пошуку інформації з різних джерел і т. ін.

Разом з тим варто наголосити, що координація зусиль усіх учасників освітнього процесу – адміністрації ЗВО, викладачів, здобувачів освіти – є головним чинником у протидії ІН. Педагогічні заходи профілактики ІН за таких умов виступають інструментами, що безпосередньо пов'язані з освітнім процесом і є лише окремим компонентом загальної стратегії профілактики ІН в освітньому середовищі закладу вищої освіти.

Аналіз чинної ситуації вказує на необхідність системного підходу до розв'язання проблеми ІН. Важливим є розуміння, що ефективна профілактика цього явища неможлива без залучення всіх учасників освітнього процесу. Пропоновані педагогічні заходи є важливими складниками комплексної

стратегії протидії інформаційному насильству, однак, для досягнення стійких результатів необхідно створити сприятливе освітнє середовище, вільне від ІН.

Список використаних джерел:

1. Біда О., Дутка Г., Чичук А., Кучай Т., Подолян І. Підготовка учителів до організації профілактики інформаційного насильства в освітньому середовищі. *Перспективи та інновації науки*, №5 (39). 2024. С. 59 – 68.
2. Соціально-педагогічна профілактика інформаційного насильства з боку ЗМІ в молодіжному середовищі. Наукова робота. 2018. 30 с. URL: <https://vipsoft.blob.core.windows.net/contest/b716d5a0cf42d8a6e6e066460717d9f0.doc> (дата звернення: 12.09.2024)
3. Чалапко В. В. Інформаційне насильство як складова гібридної війни: соціально-філософський аналіз. *Україна і світ: гуманітарно-технічна еліта та соціальний прогрес : матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. студ. і аспірантів, 29 вересня 2022 р.* / ред. кол. В. М. Скляр [та ін.] ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Електрон. текст. дані. Харків : НТУ «ХПІ», 2022. С. 89 – 91.

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Береговський Юрій,

вчитель історії та предмета «Захист України»,

Судилківський ліцей Судилківської сільської ради

Шепетівського району Хмельницької області, с. Судилки

Сьогодні всім громадянам нашої держави відомий зміст статті 65 Конституції України, а саме: «Захист Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів є обов'язком громадян України».[1] Ще якихось одинадцять років тому для більшості наших співвітчизників це речення було лише одним з багатьох, які містить у собі

З М І С Т

Wang Xinzi, Oksana Hudovsek

REGULATORY AND LEGAL SUPPORT FOR INCLUSIVE EDUCATION
IN THE COUNTRIES OF THE EUROPEAN UNION _____ 3

Xu Chan, Oksana Tretiak

TEACHING CONDITIONS FOR THE FORMATION OF PROFESSIONAL
POSITIONING OF FUTURE TEACHERS IN HIGHER EDUCATION
INSTITUTIONS _____ 6

Zhou Yicheng, Alla Veremchuk

EDUCATION AND UPBRINGING IN THE INFORMATION SOCIETY:
THE PROFESSIONAL GROWTH OF UNIVERSITY TEACHERS IN THE
CONTEXT OF HIGHER EDUCATION MODERNIZATION _____ 9

Акімов Вадим

ПЕДАГОГІЧНІ ЗАХОДИ ПРОФІЛАКТИКИ ІНФОРМАЦІЙНОГО
НАСИЛЬСТВА В УМОВАХ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ 11

Береговський Юрій

ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО
ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ВІЙНИ _____ 13

Боровець Олена, Ма Їжун

РОЛЬ ВИКЛАДАЧА ЗВО В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ 17

Босак Олена, Синьчук Оксана

СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____ 21

Вирич Марина

ПРАКТИКА ЗБЕРЕЖЕННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я
В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____ 24

Власюк Людмила

РОЛЬ ІМІДЖУ ВЧИТЕЛЯ В УСПІШНІЙ ОСВІТНІЙ
ДІЯЛЬНОСТІ УЧНЯ ТА ЙОГО СОЦІАЛІЗАЦІЇ _____ 28

Войтович Ліля

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ СИТУАЦІЙНИХ
ЗАВДАНЬ НА УРОКАХ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» _____ 30

Герасимчук Інна

СУТНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ УЧНІВ ІЗ
ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ _____ 34

Євтушенко Олеся

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ДИДАКТИЧНОЇ ГРИ В
ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ _____ 37

Журба Катерина

ДОСВІД ДОПРИЗОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МОЛОДІ У ПОЛЬЩІ _____ 41

Захарчук Катерина

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІКТ НА УРОКАХ
«Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____ 43

Коломис Богдана

СНАТ ГРТ –ІННОВАЦІЙНИЙ ПОМІЧНИК УЧИТЕЛЯ _____ 45

Костолович Тетяна, Мокіч Ірина

ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ
ТА ЧИТАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____ 49

Костюк Анастасія, Сілкова Ельвіра

РЕАЛІЗАЦІЯ ВИХОВНОЇ ТА РОЗВИВАЛЬНОЇ ФУНКЦІЙ У ПРОЦЕСІ
НАВЧАННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ _____ 52

Красовська Ольга

ІНТЕГРАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ВДОСКОНАЛЕННЯ
ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В СВІТЛІ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ
ПОЛОЖЕНЬ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ _____ 55

Лоу Кайвень

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ З
ПОЗИЦІЇ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ _____ 58

Мазена Наталія

ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЗАСОБАМИ НАРОДОЗНАВСТВА _____ 61

Малиношевський Руслан

УТВЕРДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ
В КОНТЕКСТІ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ВИХОВАННЯ _____ 64

Мартинюк Анна

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ _____ 67

Мелешук Анна

ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ В УЧНІВ В УМОВАХ
СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____ 73

Михальчук Таїса

ІНКЛЮЗІЯ ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОГО НАВЧАННЯ
ДІТЕЙ ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ _____ 77

Мікуліч Вікторія

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ
У СТРУКТУРІ УРОКІВ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» _____ 80

Можейко Ангеліна

ОСОБЛИВОСТІ СФОРМОВАНОСТІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ
ІДЕНТИЧНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____ 83

Онопрійчук Марина

МАЙСТЕРКА «STREAM-ОСВІТА В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ» _____ 86

Павлюк Катерина

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ _____ 92

<i>Піцкова Анастасія</i>	
АКЦЕНТУАЦІЙНІ УМІННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК ОДИН ІЗ КЛЮЧОВИХ КОМПОНЕНТІВ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЯ _____	96
<i>Прокопчук Аліна</i>	
ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНИХ УМІНЬ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЧИТАННЯ _____	99
<i>Регула Тетяна, Береговська Наталія</i>	
ВИХОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО САМОСТВЕРДЖЕННЯ В УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ _____	101
<i>Садова Ірина</i>	
БАР'ЄРИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ _____	104
<i>Синьчук Оксана, Савич Наталія</i>	
ОСНОВНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ _____	107
<i>Сойчук Руслана</i>	
РІЗНОВИДИ ІНФОРМАЦІЙНОГО НАСИЛЬСТВА В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____	111
<i>Соколюк Олена, Дуда Оксана</i>	
ПЕДАГОГІЧНІ МЕТОДИ ВІДНОВЛЕННЯ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНИХ ВПРАВ _____	115
<i>Соломицька Валентина</i>	
РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ _____	118
<i>Сорочинська Тетяна, Ушитик Іванна</i>	
ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ ТА КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ НА УРОКАХ МИСТЕЦТВА В УМОВАХ ВІЙНИ _____	121

Ткачук Марія

РОЛЬ ЗМІСТОВОЇ ЛІНІЇ «ВЗАЄМОДІЄМО УСНО ЗА ЗМІСТОМ
ПРОСЛУХАНОГО» У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ
МОВЛЕННСВИХ УМІНЬ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ _____ 125

Трейтяк Дмитро

ВПЛИВ СЕРВІСІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ОСВІТУ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ _____ 128

Третяк Оксана, Хомич Дарина

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ
ОСІБ З ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ _____ 131

У Сянь, Яковичина Тетяна

ГРОМАДЯНСЬКІСТЬ ЯК ІНТЕГРАТИВНА СКЛАДОВА
СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ _____ 134

Шахрай Валентина

БУЛІНГ В ЦИФРОВОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ:
СПОСОБИ ЗАПОБІГАННЯ _____ 138

Яковичина Тетяна

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ
ТА СОЛІДАРНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ _____ 141

Яремович Марія

ГРОМАДЯНСЬКА СОЛІДАРНІСТЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ
ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ:
ШЛЯХ ДО АКТИВНОГО ГРОМАДЯНСТВА В СУЧАСНОМУ
СУСПІЛЬСТВІ _____ 146

Ярошенко Ольга

НАЦІОНАЛЬНА ТА ГРОМАДЯНСЬКА ІДЕНТИЧНІСТЬ
ЗРОСТАЮЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЕКОЛОГІЧНОЇ
ОСВІТИ _____ 149

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА

МАТЕРІАЛИ

**III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ Е-КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**«ОСВІТА І ВИХОВАННЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ:
ДОСЯГНЕННЯ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

23 – 24 жовтня 2024 року

Відповідальний за випуск: проф. Р.Л.Сойчук

Комп'ютерна верстка та дизайн: Л.М.Соловей

Видруковано:

**КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ
РДГУ**

вул. Пластова, 31, каб. 02, м. Рівне, 33000

Наклад: 100 примірників.

Підписано до друку 31.10.2024 р.

Друк офсетний.

Усі матеріали і доповіді конференції друкуються в авторській редакції.